

Panium – číslo päť

Lupiči z tvojho ľudu: Vyvýšenie a pád Ríma v prorockve

Jeff Pippenger

2025-03-05

Kniha Daniel rozvíja pozoruhodný prorocký príbeh, utkvajúc zásadu opakovania a rozšírenia, ktorá sa tiahne jej videniami, od kovovej sochy v 2. kapitole až po zložité kráľovské konflikty v 11. kapitole. V rámci tohto rámca sa vynára presvedčivý dôvod: bitka pri Actiu v roku 31 pred Kr., završená pádom Egypta v roku 30 pred Kr., predstavuje kľúčové naplnenie Daniela 11:25, 26 a označuje úsvit 360-ročnej nadvlády pohanského Ríma.

Daniel 11 sa začína vzostupom a pádom ríš po smrti Alexandra Veľkého v roku 323 pred Kr. No vo verši 14 nastáva zmena. Okolo roku 200 pred Kr., keď sa Antiochos III. (Magnus) pripravoval na bitku pri Panii proti detskému kráľovi Ptolemaiovi V., zasiahol Rím, nie ako obyčajný prizerajúci sa, ale ako „lupiči tvojho ľudu“. Znepokojený potrebou zabezpečiť egyptské zásoby obilia uprostred helenistických nepokojov, Rím uplatnil svoj vplyv počas druhej macedónskej vojny (200 – 197 pred Kr.), čím pripravil pôdu pre svoju prorockú úlohu.

Nadvláda Ríma nad Židmi

Posuňme sa k roku 63 pred Kr. a verš 16 nachádza svoje naplnenie, keď Pompei vtrhne do Jeruzalema, vstúpi do Svätyne svätých a uplatní rímsku nadvládu nad „nádhernou krajinou“. Odtiaľ verše 17 až 22 sledujú sled rímskych osobností: Pompeiove východné ťaženia, výboje Júlia Cézara a jeho zavraždenie v roku 44 pred Kr., vládu cisára Augusta zameranú na vyberanie daní (spomenutú v Lukášovi 2,1), ktorá sa skončila roku 14 po Kr., a Tiberia, pod ktorého správou došlo v roku 31 po Kr. k ukrižovaniu Krista, keď bol zlomený „vodca zmluvy“. Prorocká línia od Pompeiho v Jeruzaleme po Tita v Jeruzaleme roku 70 po Kr. predkladá líniu rímskej nadvlády nad Božím ľudom.

Počínajúc tým, že rímsky generál znesvätil chrám, a končiac tým, keď rímsky generál chrám zničil, nesie tento rad podpis Alfy a Omegy. Začínajúc znesvätením a končiac zničením obsahuje historická línia aj znesvätenie a zničenie Toho, ktorý o sebe povedal: „Zborte tento chrám a za tri dni ho postavím.“ Pravda sa skladá z prvého, trinásteho a posledného písmena hebrejskej abecedy a línia, ktorá sa začína Pompeiom a končí Titusom, zahŕňa stredné zničenie chrámu, ktoré je znázornené prostredným z troch križov, vztýčených presne uprostred týždňa, keď Kristus prišiel potvrdiť zmluvu. Verše šesťnásť až dvadsaťdva predstavujú prorockú líniu, ktorá nesie podpis pravdy. V dejinách predstavených týmito veršami sa nachádza niekoľko dôležitých prorockých línií, no hlavnou témou tejto línie je nadvláda Ríma nad Židmi.

Spolky a zmluvy

Verš 23 „opakuje a rozširuje“ tým, že sa vracia k rokom 161–158 pred Kr., keď Židia pod vedením Júdu Machabejského uzavreli spojenectvo s Rímom (1. Machabjcov 8). To zdôrazňuje jedinečnú

stratégiu Ríma pri budovaní ríše — dobývanie prostredníctvom zmlúv a spojeníctiev, metódu odlišnú od jeho predchodcov. Verš 24 uzatvára túto fázu poznámkou, že Rím bude „zosnovávať svoje úklady od pevností, a to na istý čas.“

A po zmluve uzavretej s ním bude konať podvodne; lebo vytiahne a zosilnie s nepatrným ľudom. Vojde pokojne aj na najúrodnejšie miesta krajiny; a urobí to, čo neurobili jeho otcovia ani otcovia jeho otcov; rozptýli medzi nich koristi, lúpež a bohatstvo; áno, bude spriadať svoje úmysly proti pevnostiam, avšak len na čas. Daniel 11:23, 24.

Na istý čas

Slovo preložené ako „proti“ možno chápať ako slovo „z“. Rím predpovedá svoje úskoky „z“. Slovo „z“ vo verši poukazuje na mesto Rím, politické a vojenské srdce ríše, ako na základňu jej stratégie. „Čas“ je v prorockom význame 360 rokov; začína sa pádom Egypta v roku 30 pred Kr. po Akciu a končí sa v roku 330, keď Konštantín opúšťa Rím pre Konštantínopol.

Verše 25 a 26 sa zameriavajú priamo na samotné Actium.

A podnieti svoju moc i svoju odvahu proti južnému kráľovi s veľkým vojskom; a južný kráľ bude vyburcovaný do boja s veľmi veľkým a mocným vojskom; ale neobstojí, lebo budú proti nemu strojiť úklady. Áno, tí, ktorí jedia z podielu jeho pokrmu, ho zahubia, a jeho vojsko sa rozleje ako záplava; a mnohí padnú zabíť. Daniel 11:25, 26.

V roku 31 pred Kr. zhromaždil Oktavián, predstavujúci Rím ako „kráľa severu“, svoje sily proti Egyptu Kleopatry, „kráľovi juhu“, v monumentálnom námornom strete. Antoniova a Kleopatrina „veľmi veľká a mocná armáda“ zlyhala, podlomená strategickými „úkladmi“ (Agrippovou taktikou) a zradami — odpadnutím Antoniových spojencov a Kleopatrínym ústupom uprostred bitky. Do roku 30 pred Kr. sa Egypt stal rímskou provinciou, čím sa začala neohrozená vláda pohanského Ríma. Toto 360-ročné obdobie, od roku 30 pred Kr. do roku 330, sa zhoduje s rímskou nadvládou sústredenou v jeho pôvodnej pevnosti, až kým Konštantínov presun „nezvrhol“ túto pevnosť, ako predpovedá Daniel 8,11.

Áno, zvelebil sa až po knieža vojska, a od neho bola odňatá ustavičná obeť a miesto jeho svätyne bolo zvrhnuté. Daniel 8,11.

Keď Konštantín odvrhol mesto Rím v prospech mesta Konštantínopol, zanechal v meste Rím mocenské vákuum, otvorené pre pápežskú cirkev, aby zaujala sídlo autority predstavované mestom Rím. Tento čin naplnil druhý verš trinástej kapitoly Zjavenia.

A šelma, ktorú som videl, bola podobná leopardovi, a jej nohy boli ako nohy medveďa, a jej tlama ako tlama leva; a drak jej dal svoju moc, svoj trón i veľkú právomoc. Zjavenie 13,2.

V Danielovi 8 rozlišujú dva odlišné hebrejské výrazy, oba prekladané ako „svätyňa“, príbeh svätyne v knihe Daniel. Kniha Daniel predstavuje boj medzi Kristom a satanom, ako je znázornený v pozemských predstaviteľoch Krista a satana. Babylon, pozemský predstaviteľ satana, dobýva Jeruzalem na začiatku knihy Daniel a Jeruzalem dobýva Babylon vo verši štyridsaťpäť jedenástej kapitoly. Kráľovstvá predstavované mestom Jeruzalem a mestom Babylon sú „svätyňami sily“.

Mestá Babylon a Jeruzalem sú obe svätyňami sily a obe majú vo svojich mestách vlastné chrámy. Chrám Pantheón sa nachádza v meste Rím a chrám v Jeruzaleme je jeho protipólom v prorockom rozprávaní. Babylon a mesto Rím sú falzifikátmi Jeruzalema.

V Danielovi 8 sú dve hebrejské slová: „miqdash“ vo verši 11, kde malý roh (pohanský Rím) zvrhuje „miesto svojej svätyne“ (mesto Rím), keď sa Konštantín v roku 330 presťahuje. Druhé slovo je „qodesh“ vo veršoch 13, 14, kde Božia svätyňa očakáva očistenie po 2300 dňoch. Hoci sa obe slová prekladajú ako svätyňa, „miqdash“ môže predstavovať buď Božiu pevnosť, alebo pohanskú pevnosť, kým „qodesh“ sa v Biblii používa iba na označenie Božej svätyne.

V Danielovi 11,31 je „svätyňa sily“ (mesto Rím) poškvrená, keď barbari a Vandali prinášajú vojnu do mesta Rím. „Ramena“ v tomto verši sa začali Chlodovikom v roku 496 a pokračovali, až kým sa pápežský Rím do roku 538 plne nepovzniesol, keď boli Ostrogóti vyhnaní z mesta.

Prorocká línia od Aktia presahuje rok 330. „Lode Kittejcov“ vo verši 30 označujú Vandalov pod vedením Geisericha, ktorí v roku 455 vyplienili Rím, čím signalizovali kolaps Západného Ríma. Potom povstáva pápežský Rím a vládne od roku 538 do roku 1798; po 1260 rokoch, až kým Napoleonov generál Berthier uštedril „smrteľnú ranu“ zajatím Pia VI. Tých 360 rokov pohanského Ríma, od roku 30 pred Kr. do roku 330, zodpovedá 1260 rokom pápežského Ríma, pričom každý z nich sa začína pádom tretej prekážky (Egypt, Ostrogóti).

Moderný „kráľ severu“ vystupuje vo verši 40. V roku 1989 pápežstvo, tajne spojené s Reaganovými USA (symbolizovanými ako vozy, lode a jazdci), zvrhne ZSSR, „kráľa juhu“ (ateizmus/komunizmus). Verš 41 označuje pápežstvo, ktoré dobýva „slávnu zem“ — premieňa protestantské USA na katolícke USA — zatiaľ čo verše 42, 43 označujú Organizáciu Spojených národov, reprezentovanú Egyptom, ako ustupuje trojnásobnému zväzku pozostávajúcemu z Organizácie Spojených národov (drak), Vatikánu (šelma) a Spojených štátov (falošný prorok), ktorý vedie svet k Armagedonu. Verš 45 predpovedá koniec tejto moci, „a nebude nikoho, kto by mu pomohol“; jej rana je uzdravená vo verši štyridsaťjeden, no jej osud je spečatený vo verši štyridsaťpäť.

Aktium v roku 31 pred Kr. je ústredným bodom veršov 25 a 26 a uvádza do pohybu 360-ročnú vládu Ríma z jeho svätyne-pevnosti. S veršom štrnásť ako výhradou je príbeh pohanského Ríma od verša šesťnásť až po prechod k pápežskému Rímu vo verši tridsaťjeden úplnou líniou pohanského Ríma. Táto línia je rozdelená na tri časti. Verše šesťnásť až dvadsaťdva tvoria líniu rímskej nadvlády nad starovekým Izraelom. Verše dvadsaťtri a dvadsaťštyri označujú to dielo budovania ríše, ktoré Rím uplatňoval pri dobývaní prostredníctvom spolkov a zmlúv v spojení s vojenskou mocou. Od verša dvadsaťštyri až po posledný výrok vo verši tridsaťjeden ide o dvojdielnu líniu predstavujúcu obdobie, keď sa Rím vyvyšoval, po ktorom nasledoval pád.

„Určený čas“ je ukončenie 360 rokov v roku 330. Verše dvadsaťsedem až po poslednú vetu verša tridsaťjeden, ktorá určuje, kedy bola pápežská moc, predstavená ako pustošiaci ohavnosť, dosadená na trón v roku 538, sú dejinami pohanského Ríma v rámci obdobia tristošesťdesiatich rokov najvyššej vlády, po ktorých nasleduje dvestoosem rokov postupného úpadku.

Preto sa „čas“ dvadsiateho štvrtého verša začína v roku 31 pred Kr. pripojením kráľa juhu k panstvu kráľa severu a končí sa v roku 330 rozdelením kráľa severu na východ a západ. Od roku 330 až do roku 538 sa pohanský Rím postupne rozpadáva. Rôzne prorocké identifikácie spojené s rozličnými krokmi zániku pohanského Ríma sú prorockými kotvami, ktoré umožňujú študentovi proroctva rozpoznať Božie prorocké slovo. V naplnení štrnásteho verša jedenástej kapitoly Daniela Rím ustanovuje videnie a jedným zo spôsobov, akými práve toto činí, je jeho pád. Verš uvádza: „a aj násilníci z tvojho ľudu sa povýšia, aby ustanovili videnie; ale padnú.“

Keď je Rím napadnutý loďami z Kitímu a potom napadne juh, nebolo to ani ako prvé, ani ako druhé, lebo od tohto bodu sa už zobrazuje pád rímskej moci. Prvé štyri trúby zo siedmich trúb Zjavenia, ktoré sa nachádzajú v ôsmej kapitole, osobitne opisujú štyri hlavné mocnosti, ktoré napokon priviedli Západný Rím k jeho zániku do roku 476. Videnie je ustanovené, keď sa násilníci z tvojho ľudu povyšujú a padajú. Prorocké videnie je znázornené na pozadí pádu Ríma. Západný pohanský Rím padol od roku 330 do roku 538. Pápežský Rím padol v roku 1798. V dejinách piatej a šiestej trúby padol Východný Rím pod osmanskými Turkami v roku 1453. Tieto tri pády sú súčasťou videnia, ktoré je ustanovené násilníkmi z tvojho ľudu.

Verš hovorí: „aj násilní synovia tvojho ľudu sa povýšia, aby sa naplnilo videnie; ale padnú.“ Od roku 31 pred Kr. do roku 330 pohanský Rím „sa povyšoval“ vo svojej nadvláde nad svetom. Od roku 330 do roku 538 pohanský Rím upadal, aby pripravil cestu tomu, aby muž hriechu zasadol v chráme Božom a vyhlasoval sa za Boha. Od roku 538 až do roku 1798 sa pápežská moc „povyšovala“ a v roku 1798 padla. Od roku 31 pred Kr. do roku 330 sa západný Rím „povyšoval“ tým, že bol stredom Rímskej ríše, a od roku 330 až do roku 476 upadal. V roku 330 Konštantín povýšil Konštantínopol ako stred východného Ríma a v roku 1453 východný Rím padol. Obdobia rozličných podôb Ríma, každé z nich obsahuje obdobie, v ktorom sa Rím povyšuje, po ktorom nasleduje obdobie znázorňujúce jeho pád, lebo „násilní synovia tvojho ľudu sa povýšia, aby sa naplnilo videnie; ale padnú.“

Hebrejské slovo preložené ako „lupiči“ je vhodnejšie preložiť ako „narušitelia“, lebo to bližšie zodpovedá primárnemu významu koreňa — preraziť alebo narušiť — než striktné „lupiči“ (čo implikuje krádež). Tento výraz označuje tých, ktorí porušujú hranice, zákony alebo zmluvy, nielen tých, ktorí kradnú majetok. Rím je v biblickom proroctve narušiteľom, hoci vo verši štrnást je preložený ako „lupiči“. V druhej kapitole Daniela je Rím železným kráľovstvom a potom je v siedmej kapitole štvrtou šelmou takisto Rím.

Potom som videl v nočných videniach, a hľa, štvrtú šelmu, hroznú a strašnú a nesmierne mocnú; mala veľké železné zuby; hltala, drvila a zvyšok pošliapavala svojimi nohami; a bola odlišná od všetkých šeliem, ktoré boli pred ňou; a mala desať rohov. Daniel 7,7.

Štvrtá šelma — ktorou je Rím — má „železné“ zuby, lebo je to to isté štvrté kráľovstvo, ktoré je v druhej kapitole znázornené ako železo. Vo verši sedem štvrtá rímska šelma „drví na kusy“ a keď drví na kusy, „pošliapava zvyšok svojimi nohami“. Rímska šelma je železným kráľovstvom a charakteristika drvenia na kusy a pošliapavania zvyšku predstavuje čin prenasledovania. Prenasledovanie privedené na staroveký Izrael bolo „znamením“.

A navyše všetky tieto kliatby prídu na teba, budú ťa prenasledovať a dostihnú ťa, dokiaľ nebudeš zničený; pretože si nepočúval hlas Hospodina, svojho Boha, aby si zachovával jeho prikázania a jeho ustanovenia, ktoré ti prikázal. A budú na tebe ako znamenie a ako div, a na tvojom potomstve naveky. Pretože si neslúžil Hospodinovi, svojmu Bohu, s radosťou a s veselosťou srdca pre hojnosť všetkého, budeš slúžiť svojim nepriateľom, ktorých Hospodin pošle proti tebe, v hlade a v smäde, v nahote a v nedostatku všetkého; a vloží železné jarmo na tvoju šíju, dokiaľ ťa nezničí. Hospodin privedie proti tebe národ zďaleka, od končín zeme, rýchly ako let orla; národ, ktorého jazyk nebudeš rozumieť; národ tvrdej tváre, ktorý nebude brať ohľad na starca ani nepreukáže priazeň mladému. Deuteronomium 28:45–50.

Prekliatia nad starovekým Izraelom, ktoré prišli v dôsledku ich vzbury, sú „znamením a divom, na tebe i na tvojom potomstve naveky“. Kliatba mala na nich prísť skrze „národ drsnej tváre“. Šelma so železnými zubami, ktorá v siedmej kapitole „drví a rozšliapava zostatok“, je zároveň štvrtým kráľovstvom, ktoré povstáva z rozdelenia Alexandrovej ríše, a tak ako u Mojžiša v Deuteronomiu, aj toto kráľovstvo je národom, ktorého reči staroveký Izrael nebude rozumieť. Ríša Ríma v ôsmej kapitole Daniela je národom drsnej tváre a národom, ktorý hovorí iným jazykom.

A že bolo zlomené, a namiesto neho povstali štyri, znamená, že z národa povstanú štyri kráľovstvá, ale nie v jeho moci. A v poslednom čase ich kráľovstva, keď priestupníci dosiahnu plnú mieru, povstane kráľ drzej tváre a znalý záhadných výrokov. Daniel 8:22, 23.

„Lupiči (násilníci) z tvojho ľudu“ upevňujú videnie, povyšujú sa a padajú. Štvrtým železným kráľovstvom bol pohanský Rím, ktorý vládol zvrchovane, keď sa povyšoval, ale ktorého konečný pád sa stal prorockou charakteristikou, ktorá upevňuje videnie. Sú to násilníci, lebo pošliapávajú Boží ľud prenasledovaním.

V tejto štúdii budeme pokračovať v nasledujúcom článku.